

אל הסטודנטים הלומדים באחד ממסלולי הפסיכולוגיה

שלום רב,

ריכזנו לפניכם מידע כללי על לימודי הפסיכולוגיה באוניברסיטה הפתוחה וכמה עצות העשויות להועיל לכם בשלבים שונים של הלימוד. המידע מתייחס לנושאים הבאים:

מסלולי הלימוד

סדר לימוד הקורסים

תנאי קבלה ולימודים ברצף

עבודות סמינריוניות

התנסויות מעשיות

קורסים מתקדמים למצטיינים

ייעוץ ללימודי פסיכולוגיה

לימודי המשך

תואר שני בפסיכולוגיה

תעודת הוראה

מסלולי הלימוד בפסיכולוגיה

סטודנט באוניברסיטה הפתוחה יכול לסיים תכנית בפסיכולוגיה באחד מכמה מסלולים:

א. ללמוד תכנית לתואר בוגר בפסיכולוגיה במסלול חד-חוגי.

ב. ללמוד תכנית לתואר בוגר בפסיכולוגיה במסלול חד-חוגי עם לימודי חטיבה בדיסציפלינה אחרת.

ג. ללמוד תכנית לתואר בוגר במסלול דו-חוגי (דו-נושאי) המשלב לימודי פסיכולוגיה עם לימודי דיסציפלינה נוספת כמו חינוך (במגמת ליקויי למידה או תכניות לימודים), קוגניציה, מדעי החיים, כלכלה, ניהול, היסטוריה ועוד.

ד. לסטודנטים שיש להם כבר תואר ראשון אחר מומלץ ללמוד "חוג לאחר תואר": זהו החלק של לימודי התשתית ולימודי פסיכולוגיה בתוכנית הדו-חוגית (סעיף ג). המסיים תוכנית זו יקבל תעודה שסיים חוג לפסיכולוגיה לאחר תואר. תעודה זו מאפשרת הגשת מועמדות לתואר שני.

פירוט כל התכניות הללו נמצא באתר של האו"פ בכתובת: <http://www.openu.ac.il/degrees>

סדר לימוד הקורסים

התכנית בפסיכולוגיה (בכל אחד מהמסלולים) כוללת: קורסים מתודולוגיים – סטטיסטיקות ושיטות מחקר, קורסים תוכניים, עבודות סמינריוניות (אחת או שתיים על-פי מסלול הלימודים שנבחר) וחובת השתתפות במחקר.

הקורסים התוכניים כוללים:

(א) קורסי יסוד בפסיכולוגיה שהם קורסי חובה: מבוא לפסיכולוגיה, פסיכולוגיה חברתית, פסיכולוגיה קוגניטיבית, פסיכולוגיה התפתחותית, אישיות: תיאוריה ומחקר, מבחנים פסיכולוגיים, פסיכולוגיה פיזיולוגית ופסיכופתולוגיה. (ב) קורסי בחירה בפסיכולוגיה שכוללים בין השאר קורסים מתקדמים שהם הקורסים המעמיקים ביותר בתואר ראשון, ומרביתם מורכבים ממדריך למידה ומאסופת מאמרים באנגלית. תכנית הלימוד מציעה כמה קורסים כאלה שיש לבחור מביניהם, למשל: הפסיכולוגיה של השיפוט האינטואיטיבי, שינה והפרעות שינה, נירופסיכולוגיה קוגניטיבית, ועוד.

מתוך היכרות עם חומרי הקורסים ומנסיונו הרב בהוראתם, אנו ממליצים כדלהלן:

- מבין הקורסים התוכניים מומלץ ללמוד קודם כל את הקורס "**מבוא לפסיכולוגיה**", ורק לאחריו את הקורסים בתחומים ספציפיים (פסיכולוגיה חברתית, פסיכולוגיה קוגניטיבית, אישיות וכד'). קורס זה נותן סקירה על כל תחומי הפסיכולוגיה, ולכן מסייע בלימוד כל קורסי ההמשך.
- מומלץ להתחיל ללמוד את **סדרת הקורסים המתודולוגיים מוקדם ככל האפשר**, שכן הידע בנוי בהם באופן היררכי: "סטטיסטיקה א" (30111) "סטטיסטיקה ב" (30112), "שיטות מחקר למדעי החברה" (10285), ו"התנסות במחקר, רגרסיה וניתוח שונות" (10686). לימוד הקורסים המתודולוגיים ברצף מצריך לפחות שנתיים, והקורסים הללו הם **תנאי קבלה** לקורסים מתקדמים. לכן כל עוד לא נלמדו, אין אפשרות להתחיל את הקורסים המתקדמים. כמובן, במקביל לקורס מתודולוגי תוכלו ללמוד גם קורסים תוכניים שאינם מתקדמים, על-פי הזמן והיכולת של כל אחד ואחת מכם.
- מומלץ שתבררו מה מצב הידע שלכם **באנגלית** בעזרת מבחן המיון (אמיר"ם) כבר בתחילת הלימודים, כדי שתוכלו להגיע לרמת האנגלית הנדרשת בעזרת קורס אחד או יותר (על-פי הרמה שהשגתם במבחן המיון). הוכחת ידע באנגלית, באמצעות פטור (במבחן המיון) או הצלחה בקורס ברמה הגבוהה ביותר, היא **תנאי קבלה לקורסים מתקדמים**, שחומר הקריאה בהם רובו ככולו מאמרים באנגלית. עם זאת, חומר באנגלית משולב גם בחלק מהקורסים שאינם מתקדמים על מנת להכין את הסטודנטים לקורסים המתקדמים. זכרו, דחיית לימודי האנגלית עלולה לעכב את סיום הלימודים. היכולת לקרוא מאמרים באנגלית חשובה גם משום שאי אפשר לכתוב עבודה סמינריונית בלי לקרוא מאמרים באנגלית, ומשום שהיא מרכיב מרכזי בבחינת ה"מתאם" - בחינה ארצית שהיא תנאי קבלה לתואר שני בפסיכולוגיה.

4. לקורסים מתקדם/ים כדאי להירשם מיד לאחר סיום הקורסים המתודולוגיים וכמה קורסים תוכניים ברמה רגילה. חשוב שלא לדחות את ההרשמה אליהם יותר מדי מהסיבות האלה:

(א) בחינת הקבלה לתואר שני בפסיכולוגיה ("מתאם") כוללת חלק שבו הסטודנט נדרש לקרוא מאמרים באנגלית. בקורסים המתקדמים תוכלו להתנסות בקריאה כזאת.
(ב) סיום מוצלח של קורס מתקדם הוא תנאי הכרחי להרשמה ולכתיבה של עבודה סמינריונית באותו קורס. הביאו בחשבון שגם כתיבת עבודה סמינריונית דורשת זמן.
(ג) כדי להתקבל לתואר שני, סטודנטים נדרשים להציג **המלצות אקדמיות** במהלך ההרשמה. מדריכי העבודות הסמינריוניות (שהם בעלי תואר שלישי) הם הכתובת המתאימה ביותר למתן המלצות, שכן הם מכירים את יכולות הסטודנט בצורה הטובה ביותר. המלצה כזאת יכולה להינתן רק עם סיום העבודה הסמינריונית. יש להביא זאת בחשבון בתכנון לוח הזמנים וההרשמה לתואר שני.

5. כדי להתקבל לקורסים "אישיות: תיאוריה ומחקר" ו"פסיכולוגיה קוגניטיבית", **חובה** להתנסות כמשתתפים במחקר במשך שלוש שעות במעבדה לפסיכולוגיה. הרישום נעשה דרך שאילת"א. עמידה בדרישת ההתנסות היא גם **תנאי קבלה** לכל הקורסים המתקדמים בפסיכולוגיה. פרטים על ההתנסות אפשר למצוא באתר המעבדה כפי שמתואר בהמשך.

[בנספח](#) בסוף מכתב זה מתואר סדר לימודים לדוגמא.

תנאי קבלה ולימודים ברצף

במרבית הקורסים בפסיכולוגיה ובמתודולוגיה ישנם תנאי קבלה ברורים, שלא ניתן להרשם לקורס בלעדיהם. במספר קטן של קורסים קיימת אפשרות ל"לימודים ברצף", כלומר, להתחיל קורס X שמתנה בהצלחה בקורס אחר Y מבלי שיש עדיין ציון עובר בקורס Y. אנו ממליצים לסטודנטים שמעוניינים להשתמש באפשרות זו לקרוא בעיון רב את נוהל "[לימודים ברצף](#)" (סעיף 10). במקרים שבהם מתאפשרים לימודים ברצף, אם נרשמתם לקורס המתנה מבלי שנבחנתם עדיין בקורס המתנה וקבלתם הודעה שאינכם עומדים בתנאי הקבלה, עליכם לציין שאתם מבקשים "ללמוד ברצף".

עבודות סמינריוניות

עבודה סמינריונית יכולה להיות עיונית (אינטגרציה של ספרות מדעית ודיון בספרות זו סביב שאלה מחקרית) או אמפירית (כוללת גם ביצוע של מחקר על כל שלביו). לתואר חד-חוגי בפסיכולוגיה נדרשות שתי עבודות סמינריוניות בפסיכולוגיה, ולפחות אחת מהן חייבת להיות אמפירית לתואר דו-חוגי נדרשת עבודה סמינריונית אמפירית אחת בפסיכולוגיה ועוד אחת בחוג השני.

עבודות סמינריוניות נעשות לאחר קבלת ציון עובר בקורס מתקדם. העבודה נעשית בהדרכת מדריך בעל תואר דוקטור (א) במסגרת פרטנית (סטודנט מול מדריך) או במקרה של עבודה אמפירית בלבד (ב) במסגרת סדנה שבה מדריך מנחה קבוצת סטודנטים. כאשר נפתחות סדנאות לעבודה סמינריונית במסגרת קורס מתקדם, מתפרסמת על כך הודעה באתר הקורס. אין אפשרות לכתוב את שתי העבודות הסמינריוניות אצל אותו המדריך.

שימו לב: כתיבת עבודה סמינריונית היא תהליך מאמץ שעשוי להימשך חודשים. גיבוש ההצעה לעבודה, ביצועה ובדיקתה עשויים להימשך חצי שנה ויותר.

התנסויות מעשיות

- סטודנט בתכנית לפסיכולוגיה מחויב להתנסות במספר תחומים מעשיים:
1. להשתתף במחקרים כנבדק במשך 3 שעות לפחות, במעבדה שבמרכז האוניברסיטה ברעננה. לפרטים ראו את [אתר המעבדה](#).
  2. לבצע מחקר; לשם כך נדרשים הסטודנטים בפסיכולוגיה להגיש עבודה סמינריונית אמפירית.
  3. להתנסות בעבודה מעשית בשדה. אין זה תנאי הכרחי לקבלת תואר בפסיכולוגיה, אך זוהי התנסות חשובה ביותר לכל מי שמעוניין להמשיך את לימודיו לתואר שני במגמה טיפולית (קלינית, קלינית של הילד וכדומה). קורס מיוחד המאפשר זאת מוצע לסטודנטים הרוצים בכך ועברו בהצלחה את ריאיון הקבלה (91410- התנסות בעבודה מעשית בפסיכולוגיה).

קורסים מתקדמים למצטיינים

- המחלקה לפסיכולוגיה מציעה לסטודנטים מצטיינים שני קורסים מיוחדים עבורם:
1. 10914 - סמינר מחקר בפסיכולוגיה - למצטיינים.
  2. 10936 - השפעת לחץ וחרדה בינקות על תפקוד בבגרות: מחקר בעלי חיים. קורס זה נלמד במכללת תל-אביב יפו במסגרת שיתוף פעולה בין שני המוסדות.

שני הקורסים הללו הם קורסים שנתיים הנלמדים במהלך שנה שלמה: הסמסטר הראשון מוקדש למפגשים ואילו השני לביצוע עבודה סמינריונית אמפירית.

לא ניתן להירשם לקורסים הללו באופן עצמאי. סטודנטים מצטיינים במיוחד, מקבלים הצעה להצטרף לקורס מהאחראים על הקורסים ורק לאחר אישור מרכז הקורס ניתן להסדיר את ההרשמה. לכל אחד מהקורסים הללו מתקבלים סטודנטים בודדים ונבחרים אלו בעלי הממוצע הגבוה ביותר בפסיכולוגיה.

ייעוץ ללימודי פסיכולוגיה

לסטודנט בפסיכולוגיה מוצעים שלושה אפיקי ייעוץ:

א. ייעוץ מקוון דרך האתר פסיכולוגיה ברשת.

ב. ייעוץ כללי בעזרת היועצים הנמצאים במרכזי הלימוד השונים.

ג. ייעוץ ספציפי ללימודי פסיכולוגיה אצל יועצי המחלקה לפסיכולוגיה. בכל אחד מימי השבוע

מתקיימת שעת הנחיה טלפונית של היועצים. מידע על שעות הייעוץ נמצא באתר המחלקה, תחת הלשונית

ייעוץ. תוכלו אף לצלצל בכל יום למוקד הפניות ולבקש יועץ בפסיכולוגיה. שם יאמר לכם באיזו שעה

הוא מקבל.

לימודי המשך

תואר שני בפסיכולוגיה

מועמדות לתואר שני מחייבת:

1. סיום **תואר ראשון** באחת מתכניות הפסיכולוגיה או לקראת סיום תואר כזה באחד ממוסדות ההשכלה

הגבוהה. אפשר להגיש מועמדות בשלבים האחרונים של לימוד התואר הראשון. לימודי "חוג לאחר

תואר" בפסיכולוגיה (לבעלי תואר ראשון בתחום אחר) מקנים אף הם זכות להרשם לתואר שני

בפסיכולוגיה.

2. עמידה בבחינת קבלה לתואר שני בפסיכולוגיה "**מתאם**", הנערכת על-ידי המרכז הארצי לבחינות

ולהערכה. הבחינה מתקיימת באוקטובר אחת לשנה. פרטים על המבחן אפשר לקבל ישירות מהמרכז

הארצי לבחינות ולהערכה. מידע כללי נמצא גם באתר "פסיכולוגיה ברשת"

1. **המלצות** אחדות- מספרן תלוי במחלקה שנרשמים אליה, ובהן גם המלצה של בעל תואר שלישי.

המלצה כזו אפשר לקבל מהמדריך לעבודה הסמינריונית, ולכן, כפי שצוין, לא כדאי לדחות את העבודה

עד סוף הלימודים ממש. למגמות טיפוליות כדאי גם להמציא המלצה ממדריך שליווה את המועמד

בהתנסותו בעבודה טיפולית כלשהי.

כל אוניברסיטה רשאית להחליט על תנאי קבלה ומיונים נוספים (כמו משחקי תפקיד, פעילות קבוצתית,

ראיונות וכד) ועל דרך השקלול של המידע שיש בידה על כל מועמד. בלימודי המשך בפסיכולוגיה יש

פערים גדולים בין ההיצע לביקוש, ולכן נדרשים ציונים גבוהים מאוד הן בלימודי התואר הראשון והן

בבחינת ה"מתאם" כדי להתקבל אליהם.

באוקטובר 2013 פתחה האוניברסיטה הפתוחה תוכנית לתואר שני בפסיכולוגיה חברתית.
פרטים על התכנית ניתן למצוא [כאן](#).

תעודת הוראה בפסיכולוגיה

תחום הפסיכולוגיה נלמד היום כחלק מלימודי מדעי החברה בתיכון, ואפשר גם ללמוד אותו לבחינת הבגרות. בוגרי תואר ראשון בפסיכולוגיה יכולים ללמד פסיכולוגיה בתיכון עם קבלת תעודת הוראה בתחום. האו"פ מציעה לימודי תעודת הוראה בפסיכולוגיה לבוגרי פסיכולוגיה. סטודנטים לפסיכולוגיה שלומדים באו"פ יכולים לקצר את משך הלימודים לקבלת תעודת ההוראה אם ישכילו לבחור במהלך לימודי התואר הראשון קורסים מסוימים ולא אחרים. פרטים על תעודת ההוראה אפשר למצוא בידעון האו"פ [ובאתר האינטרנט של האו"פ](#).

אנו מאחלים לכם הצלחה בהמשך לימודיכם!

סגל החוג לפסיכולוגיה

נספח: סדר לימודים לדוגמה

הטבלה בהמשך היא **פיזור לדוגמה** של קורסי החובה בתכנית לתואר ראשון בפסיכולוגיה. דוגמה זו מתאימה למי שמעוניין ללמוד שני קורסים בכל סמסטר רגיל וקורס אחד בסמסטר הקיץ. הרשימה **אינה** כוללת את כל הקורסים בתכנית לתואר חד-חוגי, חד-חוגי עם חטיבה או דו-חוגי. לקורסים שברשימה יש להוסיף את הקורסים המשלימים את התואר שהסטודנט בוחר בו. הטבלה גם אינה כוללת את לימודי האנגלית ואת העבודות הסמינריוניות. הטבלה היא בגדר הדגמה של רצף לימודים סביר של הקורסים המתודולוגיים והתוכניים בפסיכולוגיה.

כל הקורסים נמשכים סמסטר אחד מלבד הקורס "פסיכולוגיה פיזיולוגית", שהוא קורס שנתי (מאוקטובר עד יוני). לחלק מן הקורסים הרגילים יש תנאי קבלה, ויש לבדוק מה הם בידיעון. למשל, אי אפשר ללמוד את "מבוא לסטטיסטיקה ב" בלי להצליח קודם לכן ב"מבוא לסטטיסטיקה א". בדומה, אי אפשר ללמוד את "מבחינים פסיכולוגיים" בלי הוכחת הצלחה בקורסים בסטטיסטיקה ובקורס בשיטות מחקר. לכל הקורסים המתקדמים יש תנאי קבלה, חלקם משותפים לכולם וחלקם ייחודיים. שניים מתנאי הקבלה המשותפים לכל הקורסים המתקדמים הם הוכחת ידע באנגלית (באמצעות בחינת הפטור או הצלחה בקורס ברמה הגבוהה ביותר באנגלית) והשתתפות במחקרים בפסיכולוגיה. כאמור, הטבלה שלהלן היא רק דוגמה אחת מני רבות לפיזור הקורסים. היא מייצגת רק במובן זה שהיא שומרת על רצף הגיוני מבחינת תנאי הקבלה ורמת הקושי של הקורסים.

סמסטר א	סמסטר ב	סמסטר קיץ
<ul style="list-style-type: none"> • מבוא לפסיכולוגיה • מבוא לסטטיסטיקה א 	<ul style="list-style-type: none"> • פסיכולוגיה חברתית • מבוא לסטטיסטיקה ב 	<ul style="list-style-type: none"> • פסיכולוגיה • התפתחותית
<ul style="list-style-type: none"> • שיטות מחקר • פסיכולוגיה קוגניטיבית 	<ul style="list-style-type: none"> • התנסות במחקר, • רגרסיה וניתוח שונות • מבחינים פסיכולוגיים 	<ul style="list-style-type: none"> • אישיות
<ul style="list-style-type: none"> • פסיכולוגיה פיזיולוגית • קורס מתקדם 	<ul style="list-style-type: none"> • המשך פסיכולוגיה פיזיולוגית • קורס מתקדם 	<ul style="list-style-type: none"> • פסיכופתולוגיה
<ul style="list-style-type: none"> • קורס מתקדם • קורס מתקדם 		